

sloboda - pozri *farby slobody*, *frygická čiapka*, *hviezda slobody*, *pochodeň/fakľa*; *štát*; *Zeus Eleuthereus*

E. Delacroix: Sloboda vedie ľud na barikády (1830)

S. Pěničková: Snívanie o slobode (2006)

sloboda - z rus; prímestské sídlo pri cestách do mesta, za posadami; pozri *ruská architektúra*

slobodné umenia - *sedem slobodných umení*

slobodní muráři - od 15.st.staviteľa, pôvodne združenie v *hutách stavebných* v Nemecku; prívlastok „slobodní“ odráža cechovú slobodu, ktorú dostali a ktorá v iných oblastiach zväzovala remeselníkov prísnymi regulami (pozri *cechy*); pozri *slobodomurárstvo*

slobodný portrét - *portrét slobodný*

slobodomurárstvo - jedno z tzv. svetských náboženstiev; inšpirované stredovekými *cechmi* murárov (pozri *slobodní muráři*); rozvoj v Anglicku a Francúzsku 18.storočia; slobodomurárstvo je viac filozofická inštitúcia ako náboženstvo; organizácia v lóžach (tajných združeniach) založených na princípe poslušnosti; cieľom je intelektuálne a sociálne zdokonalenie človeka; Boh chápaný ako „Veľký architekt vesmíru“, v Anglicku stotožňovaný častejšie s biblickým Bohom; slobodomurárstvo často postavené mimo zákon (napr. počas *nacizmu*), prenasledované katolíckou cirkvou (19.storočie); koncom 20.storočia milióny prívržencov, z toho 4 milióny v USA; pozri *slobodomurárske symboly*; *slepota, oko*; *Bratstvo ruže a kríža/rozenkruciáni*

Delet: *ezoterici* zvyknú nazývať slobodomurárov ako bratstvo, ktoré od nepamäti ovláda matematické a geometrické zákony a vedomosti, nevyhnutné pre budovanie sakrálnych stavieb; bratstvo sa podľa nich hlási k tradícii, počínajúcej Hiramom Abiffom, ktorý okolo roku 950 pr.Kr. riadil stavbu *Šalamúnovho chrámu*; iní odvodzujú pôvod slobodomurárskeho bratstva od staviteľov *Babylonskej veže* alebo od združení staroegyptských staviteľov *pyramíd*; sami členovia lóží uvádzajú, že slobodomurárstvo je spoločenstvom čestných a slobodných ľudí, ktorí v duchu tolerance a bratstva stimulujú svojich členov, aby sa riadili svedomím a nadväzovali úprimné priateľstvo napriek rozdielnym názorom; slobodomurári sa nezaujímajú o fundamentalistické stanoviská a nechcú byť ani čisto intelektuálnym klubom alebo spolkom elitárskych blúznivcov; pôvod slobodomurárstva sa zvykne odvodzovať od bratstiev staviteľov *katedrál*, ktorí desaťročia budovali sakrálnu stavbu; po práci sa stretávali, diskutovali a vymieňali si názory; niektorí autori vidia podstatu bratstva v odovzdávaní znalostí a zručností v rámci špecializovaného cechu (*huta*

stavebná); etymologický pôvod slova slobodomurár sa zvykne odvodzovať od feudálneho práva, ktoré murárom, na rozdiel od nevoľníkov, priznávalo právo voľného pohybu; anglický historik John Robinson píše v knihe „V krvi zrodení“, v ktorej rozoberá rád *templárov*, že pôvodná spoločnosť, ktorá seba nazývala slobodomurári, vznikla preto, aby pomáhala *templárom* na úteku, a kvôli ich priaznivcom v Británii, ktorí ich ukrývali, aby templári unikli väzeniu a mučeniu, ktoré proti nim nariadil pápež Kliment V.; slobodomurárske lóže mali podľa Robinsona napomáhať prenasledovaným bratom, skrývať ich, poskytovať im peniaze a záruky pred úradmi, ubytovanie (anglicky ubytovanie - lodging > lóža); najstaršie slobodomurárske dedičstvo tvoria rukopisy „Regius“ a „Cook“; popisujú slobodomurársky rád a čítajú sa pri rôznych obradoch; pochádzajú z rokov 1390 až 1425; slobodomurárske hnutie vzniklo zrejme roku 1717, kedy sa zišli štyri slobodomurárske lóže v hostinci Pod jabloňou v londýnskej Covent Garden a vyhlásili, že sa spájajú, aby vytvorili oficiálne spoločenstvo, ktoré dostalo názov veľkolóža; skupina si zvolila za patróna *Jána Krstiteľa*; jednotná charakteristika slobodomurárov je problematická; slobodomurárstvo je najväčšie bratstvo na svete; má 3 mil. členov v USA, 700 tis. v Británii a ďalší milión vo svete; bratstvo nie je homogénne, jednotlivé lóže rozhodujú o spôsobe a podobách učenia; lóže majú minimálne 7 členov (7 - symbol dokonalého poriadku; pozri *symboly číselné*: 7), maximálny počet nerozhoduje; učňov, tovarišov a majstrov riadi ctihodný majster lóže, zvolený spravidla na určitú dobu; lóža môže pracovať samostatne, alebo sa pripojiť k iným lóžam a vytvoriť tak *obedienciu*, ktorej predsedá veľmajster; v rámci slobodomurárskeho hnutia časom došlo k viacerým rozporom, a tak sa niektoré lóže navzájom uznávajú a iné nie; z náboženstiev najproblematickejší vzťah majú slobodomurári s *katolíckou cirkvou*; ôsmi pápeži tvrdo vystúpili proti slobodomurárom, ako prvý Kliment XII. roku 1738 *bullou* „In Eminentí“; slobodomurári sa netaja tým, že sa usilujú o odluku cirkvi od štátu a odsudzujú prílišné zasahovanie katolíckej cirkvi do spoločensko-politických záležitostí; akousi prvou slobodomurárskou ústavou spis „Andersenove povinnosti“ z roku 1723; bol zostavený podľa starších spisov; Andersen bol škótskym presbyteriánskym pastorom; v I. článku tohto spisu sa píše, že slobodomurár „je svojím povolaním zaviazaný podriaďiť sa mravnému zákonu, a ak správne rozumie svojmu umeniu, tak nebude ani hlúpy bezbožníkom, ani neznabohom bez náboženstva“; povinnosti ukladajú, že slobodomurár má veriť v „Najvyššie bytie“ a konať so zreteľom na „svätý zákon“ (Bibliu), alebo na knihu, ktorú brat pokladá za svätú; až do roku 1929 platilo staré znenie povinností, podľa ktorého sa požadovala viera vo „Veľkého Spasiteľa všetkých svetov a v jeho zjavenú vôľu“; bola to predstava *teistická* (Boh stvoril svet a riadi ho), ktorá bola neskoršie nahradená *deistickou* (Boh stvoril svet a prenechal ho jeho vlastným zákonom); dnes sú členmi lóží príslušníci viacerých náboženstiev (Anglicko, USA), v Belgicku a Francúzsku sú nimi väčšinou *agnostici* (veriaci v hranice možnosti ľudského poznania) alebo ateisti; sami slobodomurári uvádzajú, že ich bratmi sú *kresťania*, *moslimovia* aj *Židia*; *antisemiti* a nepriatelia slobodomurárov stotožňujú slobodomurárstvo so židovstvom; ako dôvody uvádzajú, že slobodomurárske obrady majú svoj pôvod v *Starom zákone*, a preto je slobodomurárstvo organizáciou tvorenou Židmi; slobodomurári namietajú tým, že v synagógovej bohoslužbe (*judaizmus*) má svoj pôvod veľa kresťanských rituálov a že zakladateľmi hnutia sú kresťania - anglickí *protestanti*; myšlienky tolerance v slobodomurárskom hnutí trvali iba určitý čas; v nemeckých lóžach sa vyskytli spory v otázke prijímania Židov a antisemitizmus počas 2.sv.vojny bol aj v iných lóžach; staropruské veľkolóže s kresťanským zameraním, ktoré vznikli zo švédskeho učenia, neprijímajú Židov dodnes; dnes existujú lóže s ľubovoľným prijímaním Židov, lóže iba so Židmi, ktorí konvertovali na kresťanstvo, lóže čisto židovské aj bez Židov; niektoré lóže na znak tolerance pripúšťajú počas svojich obradov niektoré židovské modlitby; prakticky všetky lóže majú spoločný znak, v niektorých obdobiach veľmi výrazný, a to je uzavretosť a utajovanie obradov

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Slobodomur%C3%A1rstvo>

<http://it.wikipedia.org/wiki/Massoneria>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>

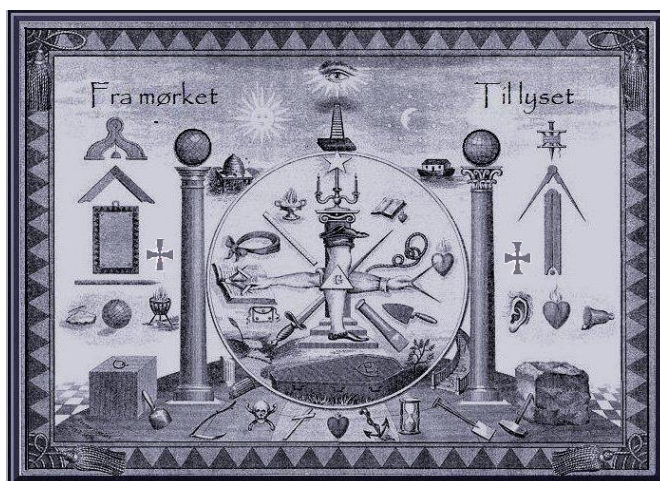
slobodomurárske symboly - uholnica a kružidlo preložené cez seba znamenajú rovnováhu medzi hmotou a duchom; pracovná zástera pripomína nevyhnutnú prácu; kameň v tvare kocky vyvoláva predstavu štyroch prvkov a jeho špica božský rozmer; povraz symbolizuje spojenie medzi všetkými bratmi, jeho uzly znamenajú nekonečno a nepoľavujúce úsilie o dosiahnutie cieľa; vetvičky *agáta* sú obrazom tajného poznania; nad stoličku majstra umiestňované *božie oko*, ktoré malo pripomínať všetkými tajomstvami preniknutú múdrosť a bdelosť Stvoriteľa – „veľkého staviteľa všetkých svetov“; božie oko sa niekedy označuje aj ako *oko prozreteľnosti*; slobodomurárskej symbolike je

orol dvojhlavý symbolom 33.stupňa škótskeho rítu, pričom má na oboch hlavách korunku a v pazúroch drží vodorovne ležiaci *meč* (heslo: Deus meumque ius – „Boh a moje právo“); iný stupeň škótskeho slobodomurárstva, nazývaný *Ružový kríž* (jeho príslušníci sa nazývali *rytieri Ružového kríža*) symbolizoval *pelikán* (nezištná snaha po očiste); pozri *planúca hviezda/blazing star*; *trinakria*

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>
<http://pt.wikipedia.org/wiki/Ma%C3%A7onaria>

emblém slobodomurárov
 zástera slobodomurárskeho veľmajstra

slobodomurárske symboly použité vo švédskoho charte

sloh - z lat. stilus – „pisátko“

-v *umení talianskom* používané pre označenia slohov *ducento/dugento* (13.st.), *trecento* (14.st.), *quattrocento* (15.st.), *cinquecento* (16.st.), *seicento* (17.st.), *settecento* (18.st.), *ottocento* (19.st.), *novocento* (20.st.); pozri *dejepis umenia*, *umenie*; *survival*; *štýl*; *black art*; *klasicizmus 2*

Baleka; sloh, tiež štýl, je termín, ktorý v 16.st. splýva s pojmom *maniera*, ktorý označoval osobitosť, povahu i zameranie umelcovho *výtvarného názoru*; v 17.st. bol termín sloh obecné chápaný ako nezámerne dosiahnutá vlastnosť *diela* (na rozdiel od zámeru, ktorého základom bol *modus*), ku ktorej viedla voľná, individuálna tvorivosť umelca; od 18.st. má termín, vzťahovaný na jednotlivé dielo, hodnotiacu povahu, súčasne sa však stáva termínom vedeckého *dejepisu umenia* a znamená celkový spôsob výtvarného a myšlienkového vyjadrenia; v tomto zmysle bol využitý periodizáciou (dobový *štýl*; *renesancia*, *barok*); termín sloh bol veľmi skoro vystavený kritike, napríklad viedenskej školy (pozri *viedenská škola dejín umenia*) a z nej vychádzajúceho umeleckohistorického bádania (E.Panofsky, F.Antal a d.) aj kritike sociologickej a inej, venujúcej pozornosť nielen výtvarným zložkám diela, ale aj ich významom podmieneným spoločenskou situáciou, v ktorej dielo vzniklo, svetovým názorom atď.; táto kritika ukázala, že pojem univerzálneho dobového slohu, ktorého rysy v určitom období tvoria *ideál* či *normu*, je, je iba

relatívne jednoliatym systémom *foriem* a ich významov (pozri *obsah*), ktorý nevystihuje plne ani vnútornú protikladnosť vývojového procesu, ani jeho povahu a mnohotvárnosť; termín sloh je v súčasnej dobe prijímaný so značnými výhradami a slohové hľadisko je pri *slohovej kritike*, pri periodizácii apod. doplňované o ďalšie metodické hľadiská; v súvislosti so starovekou antickou architektúrou je termín sloh používaný ako synonymum výrazu *poriadok*

sloh alžbetínsky - *Queen Elisabeth Style*
sloh barokový - *barokový sloh*
sloh brincoveanský - *brincovenský sloh*
sloh byzantínsky - *byzantínsky sloh*
 tzv. **sloh cisársky - *empír***
sloh copový - český výraz pre *sloh vrkočový*
sloh dipylský - *dipylský sloh*
sloh dórsky - *dórsky sloh*
sloh dunajský - *dunajský sloh*
sloh dyktylský - *dyktylský sloh*
sloh empírový - *empírový sloh*
sloh gotický - *gotický sloh*
sloh georgiánsky - *georgiánsky sloh*
sloh gründerský - *gründerský sloh*
sloh hispánsko-flámsky - *hispánsko-flámsky sloh*
sloh historický - *historický sloh historizmus*
sloh iónsky - *iónsky sloh*
sloh internacionálny - *internacionálny sloh*
sloh jezuitský - *jezuitský sloh*
sloh klasicistický - *klasicistický sloh*
sloh kompozitný - *kompozitný sloh*
sloh korintský - *korintský sloh*
 „sloh krásny“ - „*krásny sloh*“
sloh lomeného oblúka - *second pointed/middle pointed style*
sloh medzinárodný - *medzinárodný sloh*
sloh mäkký - *mäkký štýl*
sloh maurský - *maurský sloh*
sloh novobarokový - *novobarokový sloh*
sloh novogotický - *novogotický sloh*
sloh novoklasicistický - *novoklasicistický sloh*
sloh novorenesančný - *novorenesančný sloh*
sloh novorománsky - *novorománsky sloh*
sloh neskororenesančný - *neskororenesančný sloh*
sloh podunajský - *podunajská škola/dunajská škola*
sloh renesančný - *renesančný sloh renesancia*
 tzv. **sloh ríšsky -** tzv. *ríšsky sloh*
sloh rokokový - *rokokový sloh*
sloh románsky - *románsky sloh*
sloh romantický - *romantizmus*
sloh tudorovský - *tudorovská gotika*
sloh vrkočový - čes. *sloh copový*; nem. *Zopfstil*; záverečné obdobie *rokoka* vymedzené 1760-90, s prevažujúcimi

rysmi *klasicizmu*, preto tiež nazývaný aj *rokokoklasicizmus* alebo *neskorobarokový klasicizmus*, alebo *luiséz/Louis Seize*; názov vrkočový sloh odvodený od vrkôčika *parochne*, ktorý bol v 18.st. symbolom zaostalosti; charakteristické rysy vrkočového slohu: príklon k prirodzenosti pod vplyvom holandského realistického umenia 17.storočia (pozri *holandský intimizmus*), vplyvom talianskej *renesancie* a dobových archeologických výskumov (*Pompeje* a *Herculaneum*); zdôrazňovanie lineárnosti pred *farebnosťou* (temná farebnosť), uzavretý priestor; sochárstvo väčšmi závislé na barokových a rokokových tradíciách a menej na *antike*, jednopohľadovosť voľných sôch, reliéf bez podania hĺbky priestoru; dekoratívnosť: vedľa antických prvkov (*meander* ap.) aj prvky *manierizmu* (*girlandy*, *rozety*, *medailóny* a d.).

Baleka: v súvislosti s heslom *rokoko*: výtvarný názor rokoka sa neobmedzil iba na Francúzsko, ale prenikol do ďalších európskych krajín a bol ovplyvnený miestnymi tradíciami; v Nemecku vzniká vlastné slohové označenie rokoka - *Zopfstil*

<http://de.wikipedia.org/wiki/Zopfstil>

http://de.wikipedia.org/wiki/Albert_Anker

sekretár v štýle neskorého rokoka
Dom Sorgenfrei (neskoré rokoko)

slohová kritika - *kritika štýlová*

slon - gréc. – „elefantes“

Wensleydalová v súvislosti s heslom *jednorožec*: jednorožec sa objavuje aj v príbehoch o cestách námorníka *Sindibáda*, kde vystupuje pod menom *karkadann*; opis jeho tela, rohu a ustavičného boja so slonom nasvedčuje, že išlo o jednorožca

-podľa stredovekých *bestiárov* nohy slonov nemajú kolená, preto keď slon spadne, nemôže vstať; z rovnakého dôvodu slon spí opretý o strom; aby poľovník slona chytil, stačí podpíliť strom

pozri *Buddha*, *Ganěša*, *Airávata*, *Párvati*; *Ašókové stĺpy*; *amulet*; *jednorožec*, *Elóra pri Adžante*, *šachová figúra biskupa*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_u_Zamy

http://it.wikipedia.org/wiki/Battaglia_di_Zama

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/9024003271/in/photostream/>

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Elefant_in_der_Kunst

<http://lj.rossia.org/users/marinni/442727.html?thread=6610023>

<http://www.old-print.com/cgi-bin/category.cgi?&category=search&query=elephant&start=100>

<http://discardingimages.tumblr.com/post/25039980908/pigs-vs-elephants-le-livre-et-le-vraye-histoire>

<http://elotroblogdeveronicadelcarpio.wordpress.com/2014/01/08/elefantes-azules-aborto-y-las-leyes-como-rama-de-la-literatura-fantastica/>

Slon (Mohendžo-Daro, 2600 pr.Kr.)

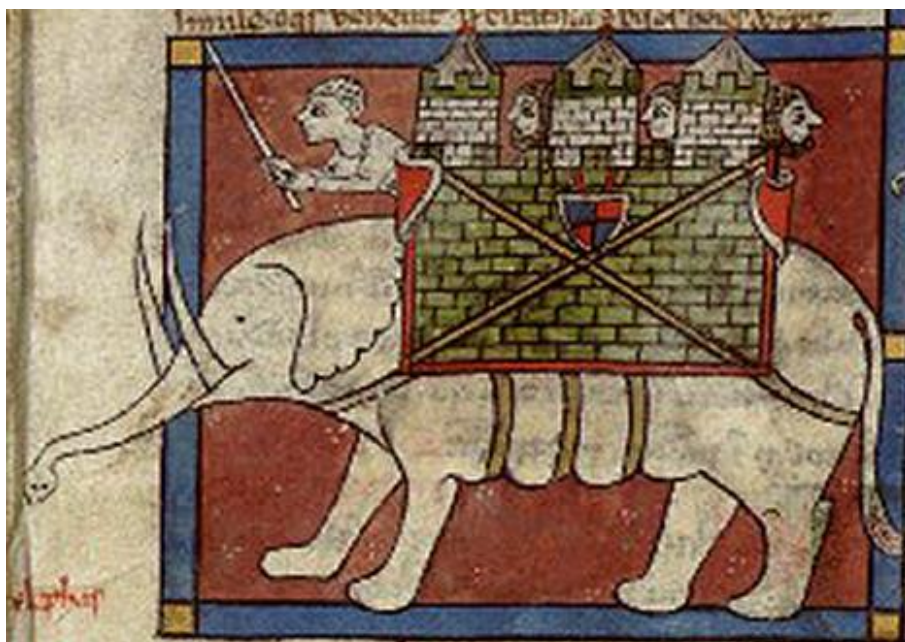
Slon (bronz, Shang Dynasty 1600-1050 pr.Kr.)

Priečelie Kailasanathovho chrámu v Elóre pri Adžante (India, 850)

Eleazar Makabejský zabíja slona Lysiasovej armády (miniatura z rukopisu Speculum Humanae Salvationis, 12.st.)

Vojnový slon (iluminácia zo stredovekého bestiára)

Matthew Paris: Slon v triumfálnom sprievode cisára Frederika II. v Cremone (Chronica Maior II, 1235-1259)

Vojnový slon (iluminácia zo stredovekého bestiára)

Slon a drak (stredoveký bestiár)

Slon a drak (Aberdeen beštiár, 12.st.)

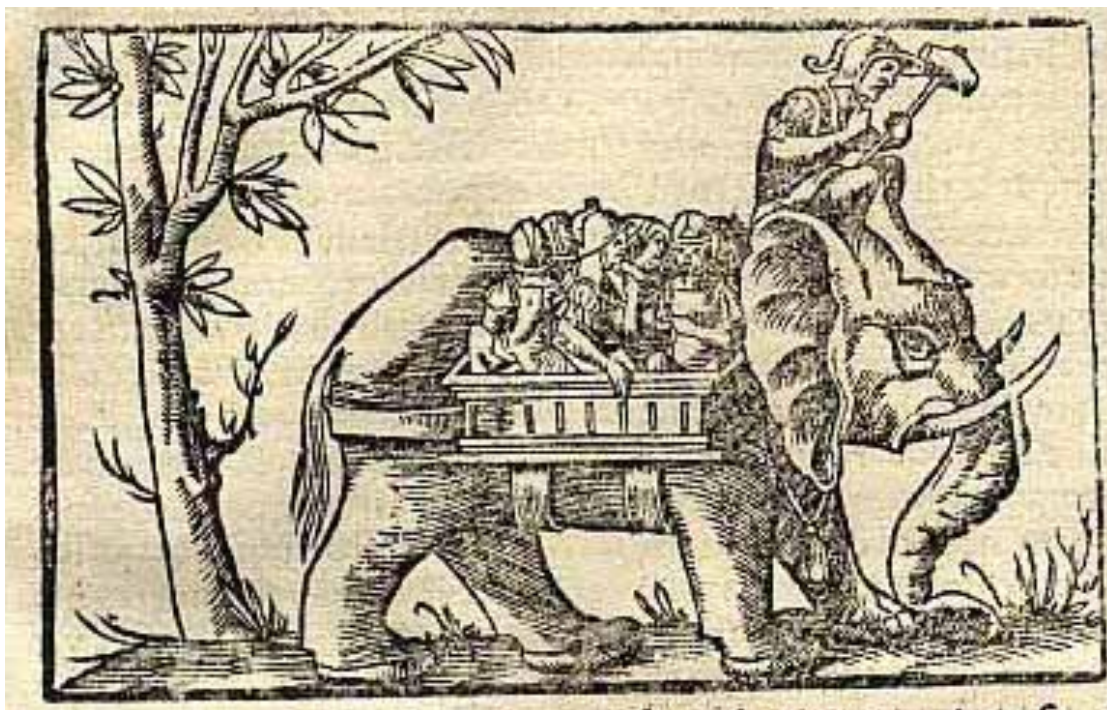
H. Burgkmair st.: Calicutské muži na slonovi (15.-16.st.)

C. Cort podľa G. Romana: Bitka Scipiona a Hanibala v Zama (rytina, 1567)

Timur porazil sultána Dillí (islamská knižná maľba)

Porusov vojnový slon (Mnichovská Cosmographia, 1544)

R. Savery: Slon otierajúci sa o strom (1608-1612)

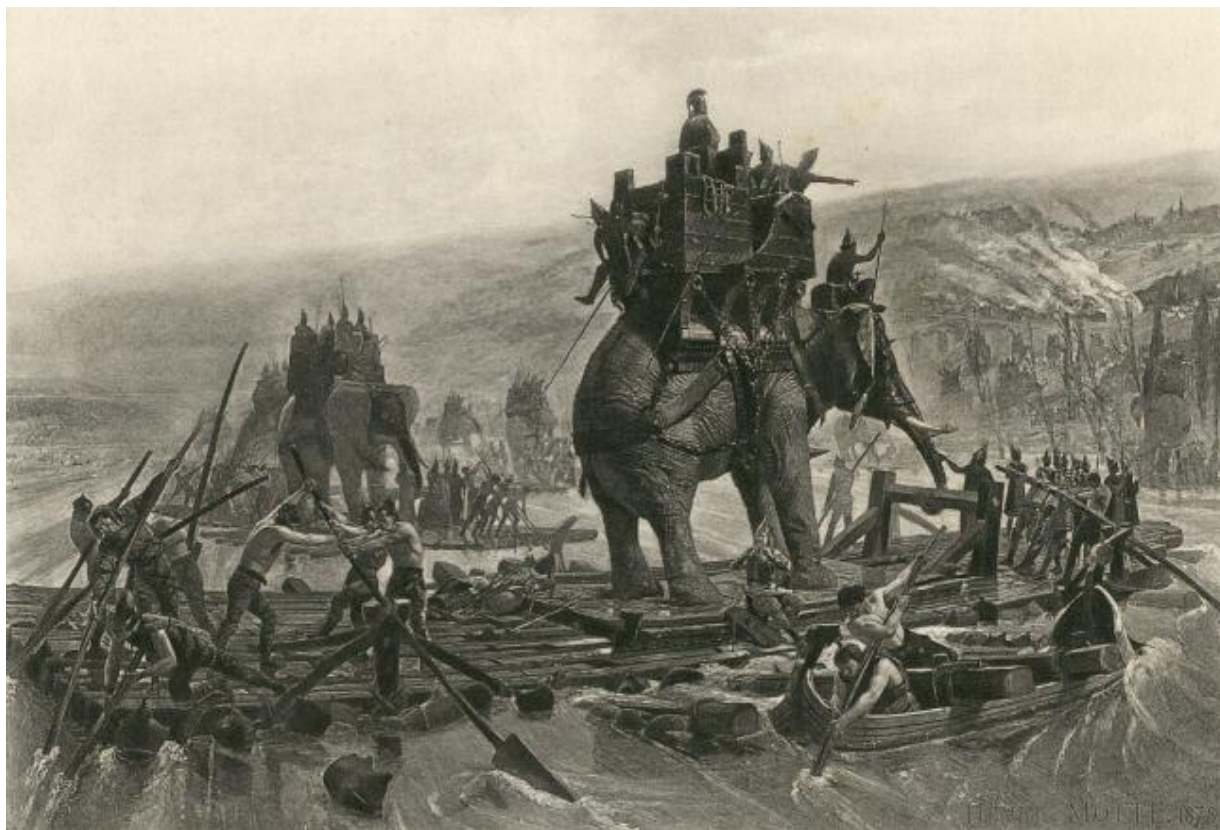
J. Collaert II podľa J. van der Straet: Slony si pomáhajú pri práci (1596)

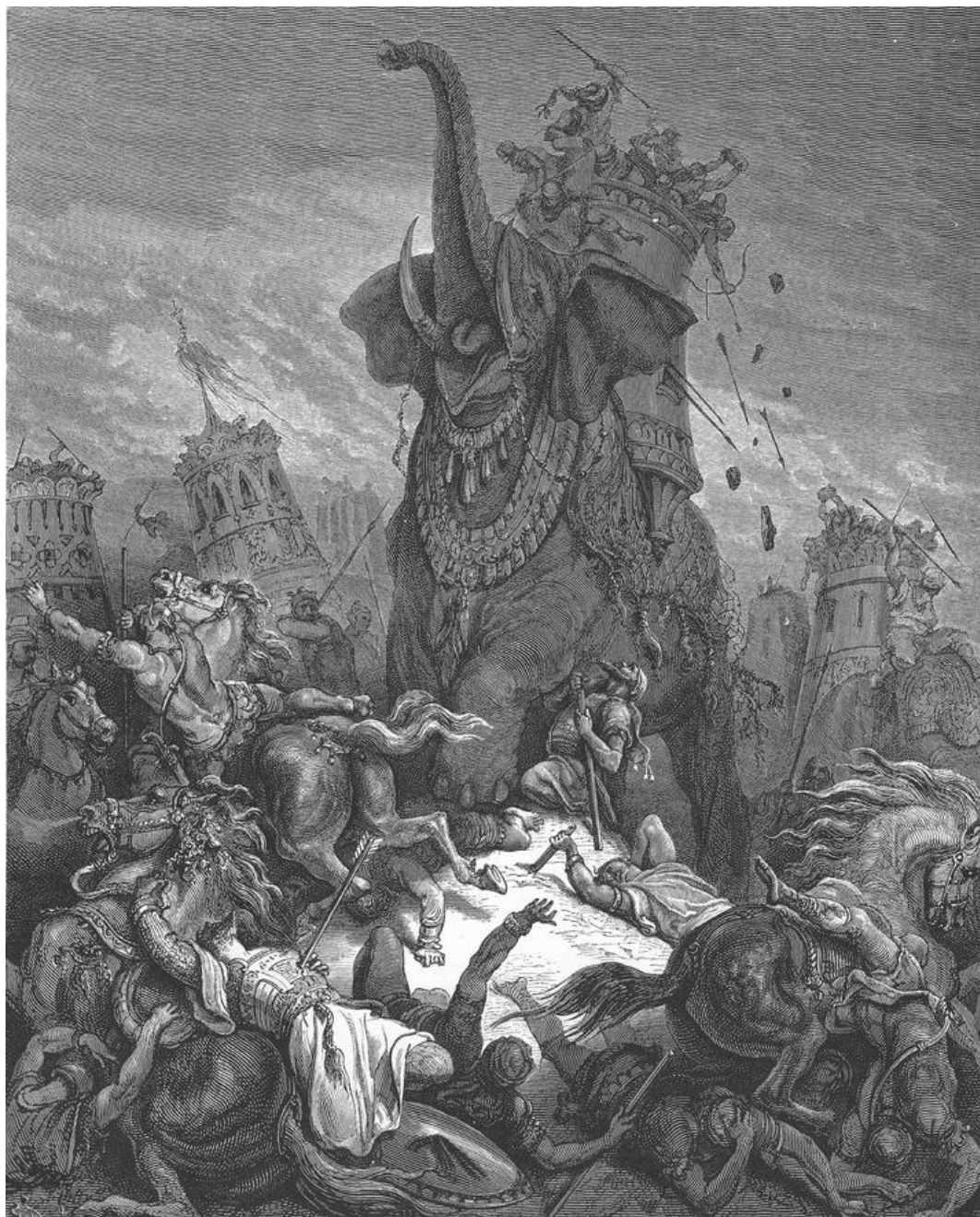
F. Hayman st.: Lord Clive na stretnutí s emirom Jafar po bitke pri Plassey (1757)

J.-B. Pillement: Procesia na slonoch s chrámami Beyond (chinoseria, verdaille, 18.st.)

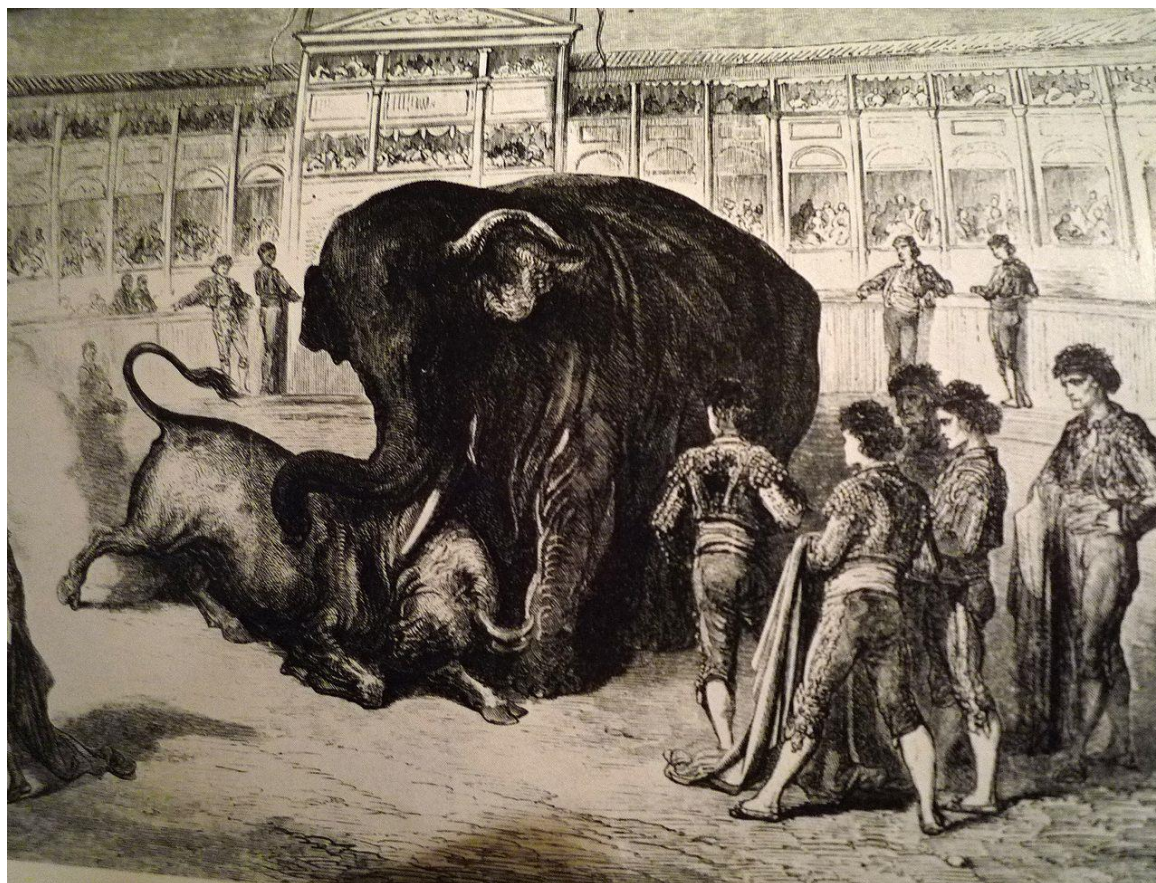
H.-P. Motte: Hannibal sa prepravuje cez Rhônu (ilustrácia, 1878)

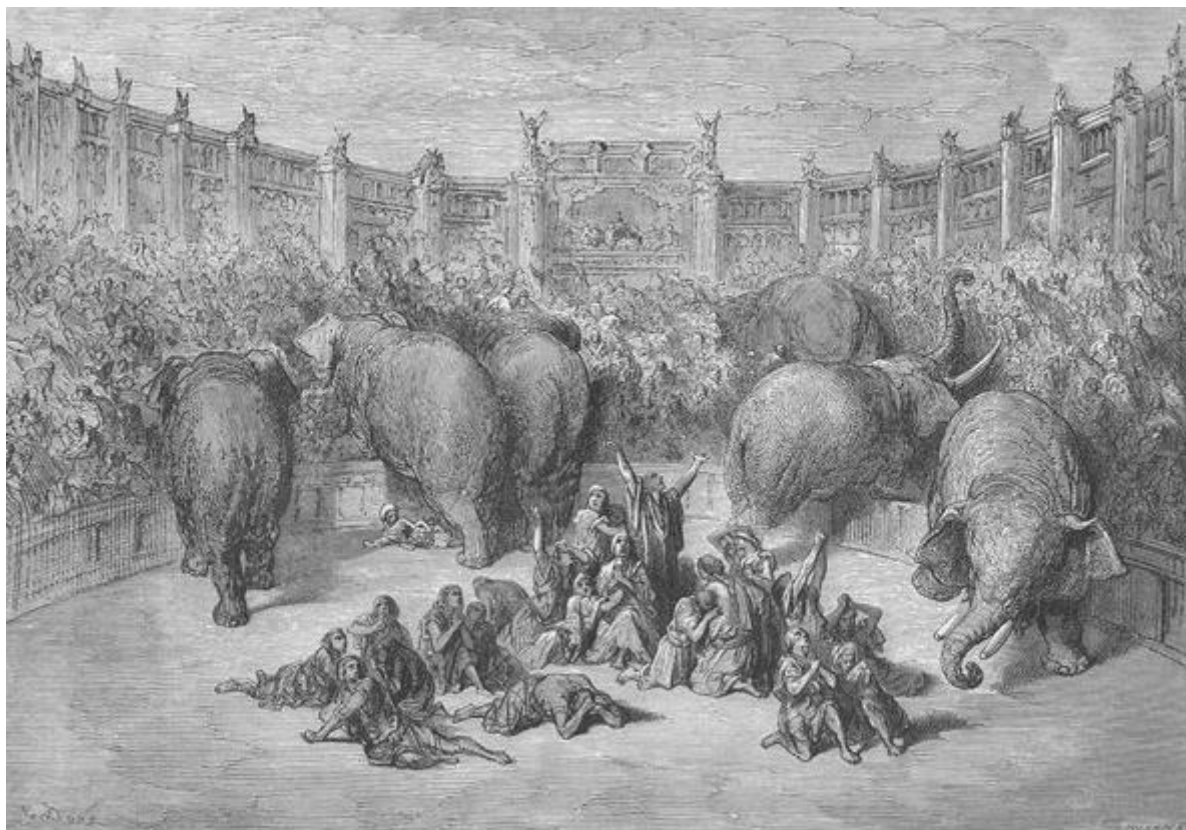
G. Doré: Smrť Eleazara (1866)

Utagawa Kuniyoshi: Thaishun so slonmi (19.st.)

G. Doré: Bitka býka a slona (ilustrácia, 1862-1873)

Doré: Zabíjanie Židov v aréne pri Alexandrii (drevený ryt, 19.st.)

P. Bransom: Slon, sovy a ďalšie zvieratá (grafit na papieri, 20.st.)

slon v umení – pozri *slon*, *animalieri*, *zvieratá v umení*

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Elefant_in_der_Kunst

slonová čerň - čerň slonová

slonová kosť - slonovina

slonovina - gréc. elefantos; angl. ivory

Täubl: spracované slonie kly; vrstevnatá biela až žltkastá hmota, ktorej podstatou je okrem bielkoviny fosforečnan a uhličitan vápenatý; na ozdobné predmety sa obrába sústružením; dnes nahrádzaná plastmi

pozri *chryzelefantína*, akvarel na slonovine; rezba v slonovine; materiál; polylit, marketéria, intarzia; beninské bronzy, koptské umenie; tyrkys; Zeus olympský; ódzime/necuke; Amarávatí pri Madráse; materiál; technika eludorická

http://en.wikipedia.org/wiki/Anglo-Saxon_art

<http://en.wikipedia.org/wiki/Ivory>

http://twoway.st/facets/consists_of/ivory

Olympskí bohovia s jablkom zo záhrady Hesperidiiek (slonovinová pyxis, 5.st.)

Pyxis (slonovina, Cordoba, 964)

Daniel v levovej jame (slonovinová pyxis)

Slonovinový panel predných dosiek (Codex aureus Laureshamensis, 810)

Kristus stúpajúci po hadoch (slonovinová doska, z Genoels-Elderen, Belgicko, 9.st.)

Svätý Demetrius (slonovina, ikona, 950-1000)

Sv. Tekla medzi zvieratami (slonovinový basreliéf oltára katedrály v Tarragone, 12.st.)

Kristus v majestátu (slonovinové veko škatule, Kolín nad Rýnom, 1.pol. 13.st.)

Píšuci mnísi (nedatované)

Dormitio (slonovina, nedatované)

Zvestovanie a Ukrižovanie (diptych, slonovina, 14.st.)

Donatello: Meniny Herodesa (15.st.)

Pacifikál (slonovina, zač. 16.st.)

A. Schill: Dievča s papagájom (akvarel na slonovine)

A. Quelinus: Spiace dieťa (slonovina, 1641)

F. Duquesnoy: Kristus spútaný (slonovina, 1620)

F. van Bossuit: Zuzana a starší (slonovina, 1690)

F. van Bossuit: Venuša a Adonis (slonovina, 1685)

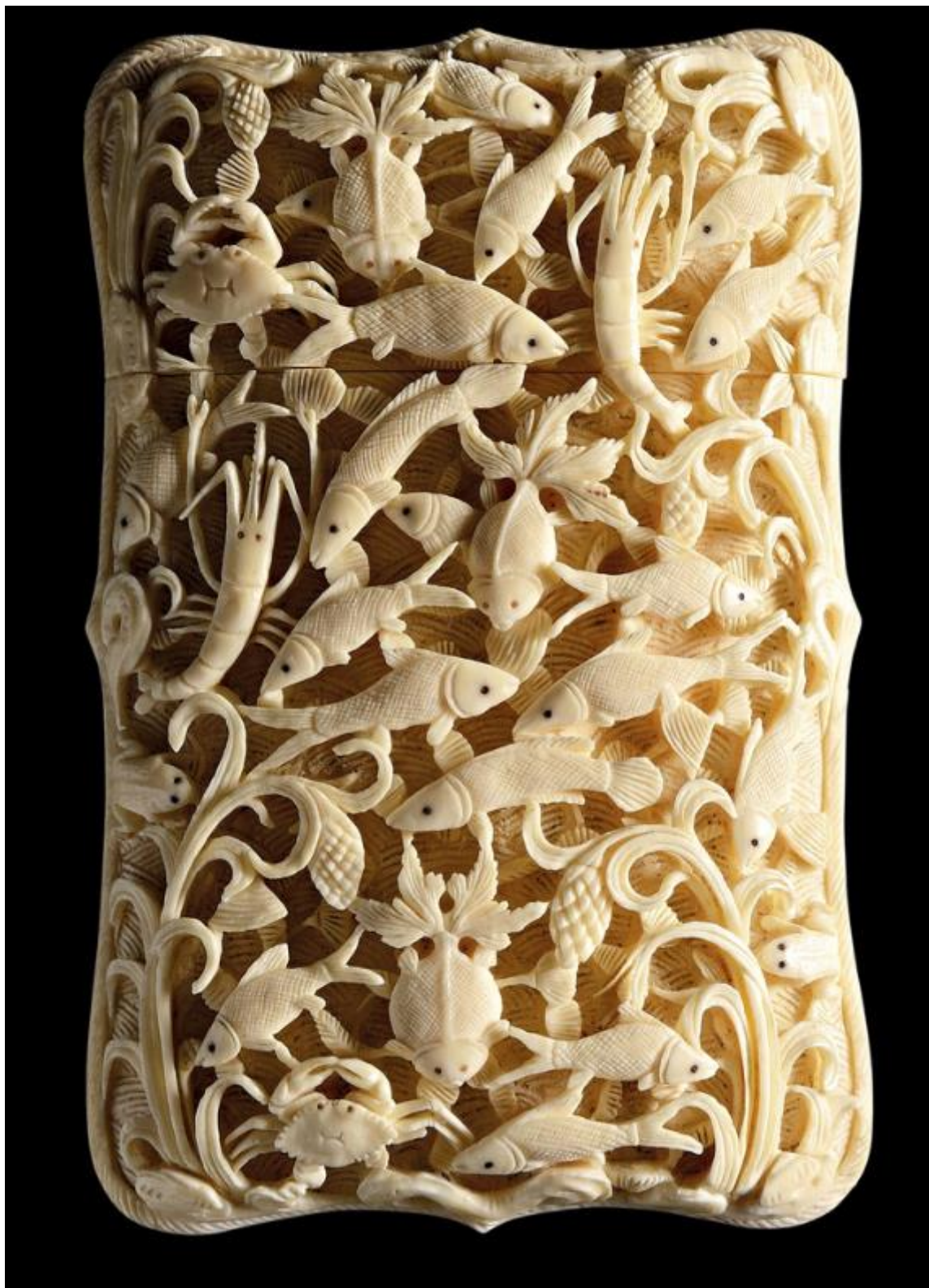
F. van Bossuit: Judita s hlavou Holofernesa (slonovina, 1685)

Sloní kel s postavami radujúcim sa zo života ((rezba do slonoviny, Qing, 18.st., Čína)

Roh s učencami a sprievodcami prechádzajúcimi sa medzi bambusmi, prúnom a borovicami (rezba do rohu, dynastie Qing, 18.st., Čína)

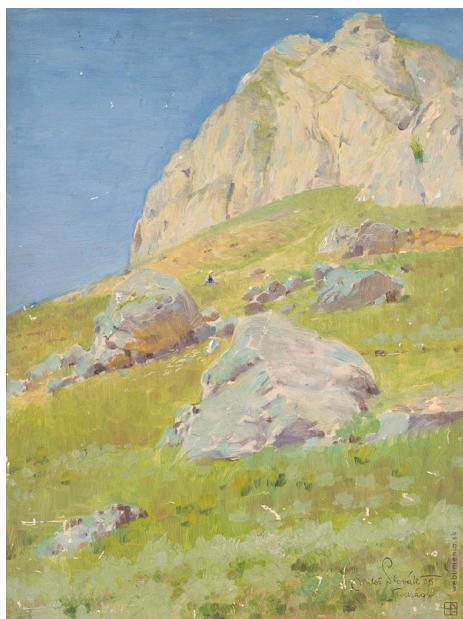

Puzdro na doklady (rezba do slonoviny, dynastia Qing, 19.st., Čína)

slová a frázy grécke - *grécke slová a frázy*
slová a frázy latinské - *latinské slová a frázy*
Slovácko – pozri *Jízda králů*; Morava
Slovák Miloš -

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/results?orderBy=AUTHOR&items=28&query=te:olej&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=204>

M. Slovák: Štúdia krajiny okolo Súľovského Podhradia (1905)

M. Slovák: Chorý (1907)

M. Slovák: Slovenskí vystaňovalci (1911)

Slovania - skupina indoeurópskych národov, ktorých vývoj začal pravdepodobne v 2. alebo na počiatku 1.tis.pr. Kr. v oblasti Visly a Dnepru (možno aj v Poodrí); prvé bezpečné správy z obdobia *sťahovania národov*; osídľujú strednú Európu až po Polabie a Pomoransko, značnú časť Balkánu a vo východnej Európe oblasti dosiaľ osídlené Baltmi a Ugrofinmi; v novom prostredí (vplyv susedných etník, pôvodnej kultúry a vplyv niekdajšieho rímskeho prostredia (pozri *rímska doba*)) sa urýchlí spoločenský aj kultúrny vývoj, vznikajú kmeňové zväzky (Antovia, *Sámova ríša*) a v 9.storočí prvé slovanské štáty (Bulharsko, *Veľkomoravská ríša*, Poľsko, premyslovský štát, Kyjevská Rus), podiel na európskych dejinách

P. Hora: v súčasnosti sa zdá byť nesporné, že na formovaní Slovanov sa podieľala okrem iných kultúr *lužická kultúra*; v 2.storočí sa Slovania dávajú do pohybu a ich prúdenie zosilnelo v čase oslabenia Ríma, ktorý povolil *Germánom* prenikať na juh; zo svojich historických sídiel sa Slovania rozišli do troch smerov: východná vetva (v 4.-6.st. o nej informujú byzantské pramene: dejepisec Prokopius) reprezentovaná Sklavinmi a Antami); južná vetva prenikala na juh od Dunaja medzi 5.-7.storočím a obsadila Balkán od Čierneho po Jadranské more; reprezentovaná Slovienmi, Charvátmi a Srbmi; západná vetva tvorená Obodritmi, Veletmi, časťou Charvátov a Srbov (tzv. lužickí Srbi) obsadzuje Pobaltie a Polabie a naše územie; rozchodom Slovanov končí obdobie ich jazykovej jednoty, hoci do 10.st. natoľko príbuzné, že vzájomné dorozumievanie nerobilo žiadne problémy; prvé útržkovité správy vo spisoch dejepiscov nasvedčujú o tom, že prvé slovanské skupiny sa dostali na územie Čech okolo roku 500 (predpokladá sa, že na Slovensko sa dostali už v čase *hunského vpádu* okolo r. 400); časť Slovanov sa na naše územie dostala aj v čase *avarského vpádu*; dostali sa na naše územie severovýchodne od masívu Tatier a približne okolo 400-550 osídlili úrodné nížiny pri riekach; s najstaršou vlnou k nám mohlo preniknúť približne 30-50 tis. ľudí

pozri *žrec*, *Illýria*; *lužická kultúra*, *sliezsko-platěnická kultúra*, *przeworská kultúra*; *Baleka: umenie doby bronzovej a železnej*; *kaptorga*, *berma*; *krpce*; *veľkomoravské umenie*; *české báje*; *panslovanské farby*; *skupina Koliba*; *kvetiny rezané*; *vinohradník*, *vinohrad*, *vinohradníctvo*, *kvetiny rezané*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Slovania>

http://es.wikipedia.org/wiki/Pueblos_eslavos

Slovanská epopeja - cyklus dvadsiatich veľkoformátových obrazov, ktorým chcel A. Mucha zhrnúť dejiny Čechov a ďalších slovanských národov; po dokončení cyklus venoval mestu Praha; pozri A. Mucha

http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovansk%C3%A1_epopej

A. Mucha: Obrana Szigetu pred Turkami

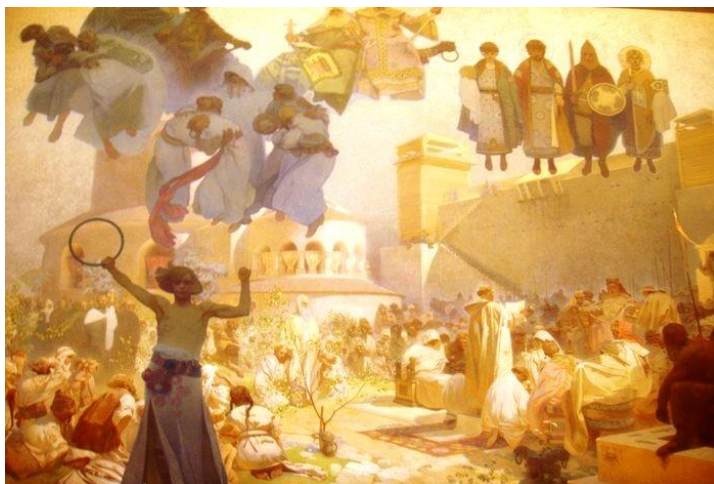
A. Mucha: Oslava Svantovíta

Přemysl Otakar II., král železný a zlatý

Po bitke pri Grunvalde

Zavedenie slovanskej ilurgie na Veľkej Morave

Kázeň Husa v Betlehemskej kaplnke

Slovanská lípa - umelecký odbor v 1.pol.19.st.; pozri *skupina Jednota výtvarných umelcov*

slovanská mytológia - mytologické predstavy starých Slovanov s rozvinutým rodovým kultom predkov, kultom prírody a kultom poľnohospodárstva; slovanský *panteón* v zložito štruktúrovanej podobe Grékov, Rimanov, Keltov alebo Germánov nie je známy; písomné pramene ho zaznamenávajú s veľkým časovým oneskorením (10.-12.st.); hlavnú úlohu hrali v slovanskej mytológii mali božstvá a *démoni* rodu a domova (pozri *rodinné a domáce božstvá*), božstvá plodnosti (pozri *bohovia plodnosti*), poľnohospodárskych a prírodných javov

pozri Alkonost, Aitvaras, baba Jaga, Balaur, bludičky, boginka, bohyňa, Čudo-Judo, Dažbog, divoženky, Gamajun, German, Gorynyč, hejkal, hospodáriči, Jatrilo, jezinky, ježibaba, Kalojan, Karevit, klekánice, kikumora, Kosteľ Nesmrteľný, Kostroma, Krakonoš, Lada, meč samosek, Meluzína, Morana, Ohnivé hady, Perun, polednice, Pukis, Rýbrcouľ, Svantovít, Svarog, Svarožic, Striborg, Radegast, rusalky, smokovia, sudičky, striga, šetkovia, tátoš, Triglať, upír, vampír, Veles, Venusleute/Venušin ľud, Vesna, víly, vlkolak, Zilant, Zmej; háj, lípa; české báje, tzv. retranské idoly

http://sk.wikipedia.org/wiki/Slovansk%C3%A1_mytol%C3%B3gia

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Slovansk%C3%A1_mytologie

http://en.wikipedia.org/wiki/Slavic_fairies

http://pt.wikipedia.org/wiki/Categoria:Mitologia_eslava

slovanské hradisko - *hradisko slovanské*

slovanské kultúry - pozri tzv. *pražský typ keramiky*, *köttlašská/karatánska kultúra*, *przeworská kultúra*, *Predmostie*, *belobrdská kultúra*; *obtáčaná keramika*, tzv. *pražský typ keramiky*, tzv. *prešovský typ keramiky*

slovanské mená - *mená slovanského pôvodu*

slovanské náboženstvo -

https://cs.wikipedia.org/wiki/Slovansk%C3%A9_n%C3%A1bo%C5%BEenstv%C3%AD

slovanské umenie - Baleka v súvislosti s heslom *umenie doby bronzovej a železnej*: rovnakým vývojovým zákonitostiam podliehalo slovanské umenie z doby *sťahovania národov* vo východnej, južnej a strednej Európe medzi 5.-7.st.; dochovalo sa však málo výtvorov umeleckého remesla (*zoomorfné* a *antropomorfné* práce, z kovu odlievané konské figúry z náleziska Martynovka pri Kyjeve); za najstaršiu dochovanú drevenú figurálnu sochu je považovaná kultová postava z náleziska Altfriesack pri Neuruppinu (6.-7.st.):

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:0450_Anthropomorpher_Pfahlgott_Altfriesack_anagoria.JPG

slovanskí bohovia - pozri *Mokoš/Mokoša*, *Perun*, *Veles* *Perun*, *Vesna*, *Svantovít*, *Svarog*, *Dažbog*, *Svarožic*, *Striborg*, *Karevit*, *Radegast*, *Triglaf*, *Lada*

<http://www.pohanstvi.net/inde.php?menu=slobog>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Slovan%C5%A1t%C3%AD_bohov%C3%A9

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovansk%C3%AD_bohov

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F:%D0%91%D0%BE%D0%B3%D0%B8_%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD

<http://www.paranormal-activity.estranky.cz/clanky/slovanska-mytologie.html>

slovanskí démoni vetra - skupina duchov súvisiacich so vzduchom známych predkresťanským aj christianizovaným Slovanom; okrem bytostí nižšieho rádu existujú názvy božstiev vetra ako je východoslovanský *Stribog*, východoslovanský a poľský *Pochvist* (poľ. Pogwizd) a poľský *Pogoda*; posledne menovaný môže súvisieť s polabským *Podagom*; v ruskom folklóre sa personifikovaný vietor objavuje ako stariec so stisnutými ústami, dýchajúci len cez zuby, s bratom víchrom a sestrami burja, mjetel' a vjuga; u Bulharov mal vietor podobu bieleho koňa, u Slovincov mužov v bielych plášťoch lietajúcich po oblohe, Slováci poznali kráľa vetrov jazdiaceho na

oblačnom voze ťahanom štvoricou koní; v ľudovej kultúre sa objavuje aj predstava sídla vetrov, na konci sveta pri mori alebo v *chalúpke na otáčavej myšej nôžke*; hoci sú démoni vetra divokí nebývajú vyslovene zlí a niekedy škodu, čo spôsobili, nahrádzajú; treba k nim zachovávať úctu aby sa nepomstili, prinášať im aj obety: múku či kúsky chleba za oknami; verilo sa, že môžu vyčistiť povetrie od chorôb alebo vzbudiť milostnú túžbu; zlovoľný charakter má však víchor, proti ktorému sa zvolávali blesky, ktorých sa obával; proti zlým vetrom slúžili ako ochrana rôzne zvuky, vydávané napríklad roľníkmi; vietor tiež škodil tým, že naopak choroby, dokonca aj smrť, prenášal; ďalším príkladom spojenia so zlom je *Slávik-Lúpežník*, protivník *Ilju Muromca*, ktorý používa vietor ako smrtiacu zbraň, a Vietor alebo Víchor unášajúci ženy podobne ako *drak*; v oblakoch prachu alebo fujavici potom lietajú *čerti* a *čarodejníci*, zatiaľ čo prudký poryv vetra ohlasuje príchod týchto zlovoľných bytostí; matka, prípadne žena vetra bola v Čechách známa ako Větrnice, na Slovensku *Veternica*, v Lužici boza Losco, pani oblečená v bielom, s dlhými rozpustenými vlasmi, ktorá narieka v komíne, v kroví alebo na čerstvých hrobch; jej plač veštil nešťastie a varoval pred *hriechom*, na *Štedrý večer* však prinášal šťastie; Veternici sa tiež prinášali obeť, predovšetkým na okno či ku komínu; predstavy o tejto bytosti sa neskôr spojili s francúzskymi povestami o *Meluzíne*; Východnom Slovanom bol známy Mráz, brat Vetra, starec idúci na *trojke* ťahanej bielymi koňmi privolávajúci zimu; neskôr sa transformoval vo vianočnej postavu *deda Mráza*; na Balkáne sa verilo vo vzdušnej víly samovily oblankijne, žijúce v oblakoch, lietajúce po oblohe a v prípade, že sú rozhnevané, vyvolávajúce búrky, posielajú blesky na zem ako svoje šípy; občas zostupujú na zem a jazdí na jeleňovi; s búrkou možno spojiť aj *babu Jagu* a juhoslovenské ženské božstvo *Ala*; pozri *bohovia vetra*, *slovenská mytológia*, *legendy a bohovia*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Slovan%C5%A1t%C3%AD_d%C3%A9moni_v%C4%9Btru

slovanskí duchovia - pozri *vodník*, *vlkolak*, *víla*, *mora*, *rusalka*, *bludička*, *hejkal*, *sudička*, *mora*, *nočnica*, *čert*, *Veternica*, *Ala*, *Slávik-Lúpežník*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Slovan%C5%A1t%C3%AD_duchov%C3%A9

slovanský drak - pozri *Zmej*, *Zmeu*

slovenčina - pozri tzv. *kamadulská slovenčina*

slovenská architektúra - pozri *kaštieľ*, *kúria*, *kostol artikulárny* (Dudák); *východoslovenská renesancia*, *barokové stavby na Slovensku*, *barokové kostoly na Slovensku*, *Spišská Kapitula*, *Spišský hrad*, *Bratislavský hrad*; *pamiatky*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Architekt%C3%BA_na_Slovensku

slovenská architektúra ľudová -

http://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%BDudov%C3%A1_architekt%C3%BA_na_Slovensku

slovenská maľovaná keramika - archeologická skupina *lengyelskej kultúry* mladšieho neolitu na juhozápadnom Slovensku z 4.tis.pred Kr.; známa zo sídlisk: kruhové kultové miesta s priekopou, ženské *idoly* (pozri *venuša*, *Veľká matka z Nitrianskeho Hrádku*), tenkostenná maľovaná keramika, *antropomorfné nádoby*

<http://de.wikipedia.org/wiki/Lengyel-Kultur>

slovenská mytológia, legendy a bohovia - pozri *slovanskí bohovia*, *slovanskí duchovia*, *slovanskí démoni vetra*

http://www.vydavatelstvohydra.sk/item3c4sk+nizsi_bohovia-mytologia_na_slovensku-bytosti_mytov_a_legiend

Slovenská národná galéria/SNG -

http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovensk%C3%A1_n%C3%A1rodn%C3%AD_galerie

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/results?orderBy=RELEVANCE&items=14&query=au:%22Milo%C5%A1%20Alexander%20Bazovsk%C3%BD%22&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=11>

Slovenská výtvarná únia - pozri *E. Antal*

<http://www.sme.sk/c/2039246/slovenska-vytvarna-unia.html>

Slovenské národné divadlo/SND - projektantmi budovy SND viedenský architekti F.Fellner a H.Helmer; stavba v *novorenesančnom* slohu (1885); tejto novorenesančnej stavbe predchádzala prvá stála divadelná budova postavená z podnetu šľachty už 1776 (Bratislava v 16.-17.st. politickým a kultúrnym centrom Uhorska ako dôsledok obsadenia juhu a stredu Uhorska Turkami); 1781 preložené centrálné úrady späť do Budapešti > odchod šľachty priniesol divadlu úpadok, ktorý trval až do 1919, keď bolo založené družstvo SND (prvým predsedom min. Šrobár); do 1918 sa hralo iba v maďarčine, do 1932 opera a opereta hraná prevažne česky; po celé obdobie 1. československej republiky vedený boj o vlastné slovenské národné divadlo; od 1932 vedľa seba existovali Slovenská činohra a Česká činohra (zanikla 1938); 1946 zo súboru vypustená opereta, ktorá prešla na Novú scénu; v súčasnosti SND ako inštitúcia zahŕňa operu a balet v budove SND, činohru v Divadle P.Országha-Hviezdoslava (od 1955) a Malú scénu (1962) určenú pre komorné činoherné hry; zakladateľské osobnosti SND z 30.rokov: J.Borodáč, A.Bagar, O.Borodáčová-Országhová; pozri *divadlo*

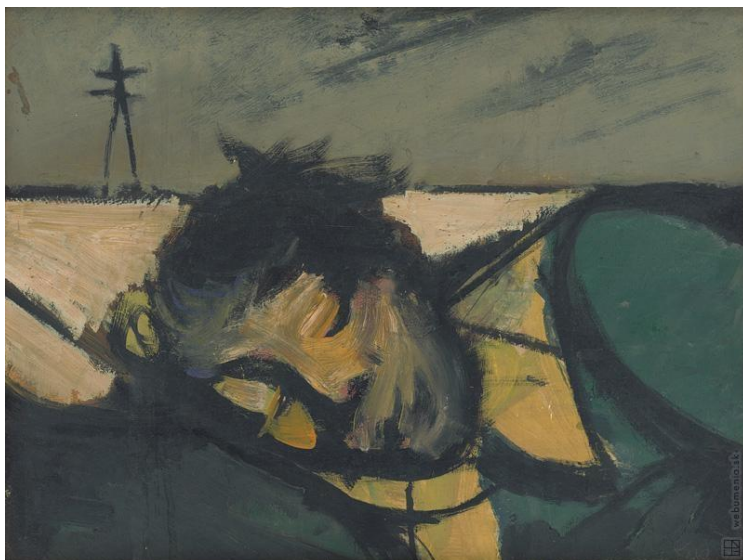
Slovenské národné múzeum - vznik v 1961 zlúčením Slovenského múzea v Bratislave a Slovenského národného múzea v Martine; nadväzuje na zbierkové fondy Národného múzea pri *Matici slovenskej* a neskoršieho Národného múzea v Martine (1893-1961); Slovenské národné múzeum rozdelené na Prírodovedný ústav, Archeologický ústav a Historický ústav v Bratislave a na Etnologický ústav v Martine; okrem toho má pobočky: Múzeum SNR na Myjave, Múzeum M.Benku v Martine; ďalej špecializované expozície Múzeum slovenskej dediny v Martine a Múzeum Červený Kameň; pozri *pamiatky*

Slovenské národné povstanie - pozri *Slovensko, sorela, povstanie; J. Želibský, P. Weisz; Druhá svetová vojna*

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.O_2492

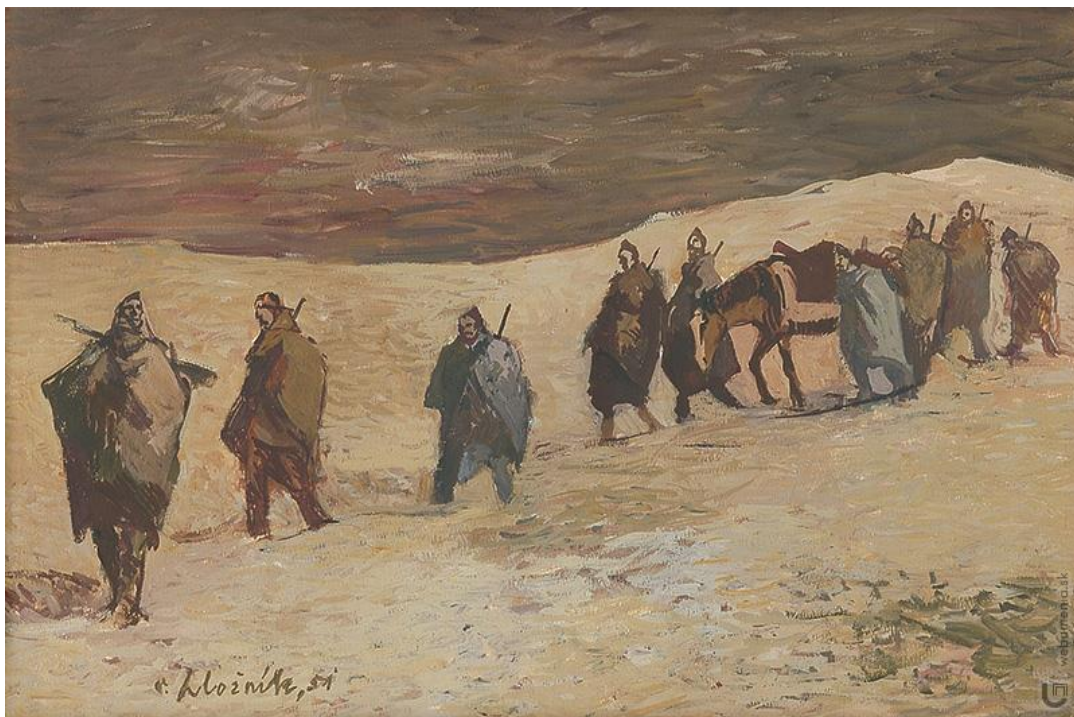
J. Alexy: Slovenské národné povstanie (1954)

F. Kudláč: Mŕtvy partizán (1940-1950)

V. Hložník: Prevoz partizánov (sorela, 1951) SNP

V. Hložník: Na pochode (sorela, 1951)

J. Želibský: Ústup do hôr (sorela, 1947-1948)

J. Želibský: Porada (sorela, 1946)

slovenské osobnosti -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%A9_osobnosti

slovenské umenie -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Umenie_na_Slovensku

slovenské umenie 20.st. -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Slovensk%C3%A9_umenie_20._storo%C4%8Dia

slovenskí architekti - pozri *P. Weis*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Slov%C3%A1ci_podle_%C4%8Dinnosti
http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_architekti

B

Ján Miloslav Bahna

Imrich Barta

František Eduard Bednárík

Emil Belluš

Štefan Belohradský

Peter Beňuška

Rastislav Bero

Michal Bogár

Peter Bouda

Blažej Bulla

Ján Burjan

C

Gabriela Cimmermannová

Č

Ferdinand Čapka

D

Jozef Danák

Vladimír Deděček

Vojtech Donner

Martin Drahovský

Marian Drugda

Matúš Dulla

H

Ján Hanzel

Milan Michal Harminc

Ján Hedvábny

Vojtech Holesch

Ladislav Hudec

Ch

Juraj Chorvát

Miloš Chorvát

Jozef Chovanec (architekt)

J

Jakabovci

Juraj Jančina

Ľudovít Jendreják

Dušan Jurkovič

K

Ladislav Kmet'

Ferdinand Konček

Josef Konrad

Kopecký a Studený architekti

Ľubomír Králik

Eugen Kramár

Teodor Kraus

František Krupka

Martin Kusý

Dušan Kuzma

Herman Kvasnica

Martin Kvasnica

L

Jozef Lacko

Christian Ludwig

Koloman Lux

M

Gedeon Majunke

Ivan Matušík

Ivan Michalec

Pavel Mikšík

Ferdinand Milučký

Miloslav Mojžiš (architekt)

O

Ľudovít Oelschläger

P

Igor Palčo
Karol Paluš
Peter Pásztor
Alojz Peierberger
Samuel Petrikovich
Ivan Polonský

Q
Desider Quastler

R
Eugen Rosenberg
Emery Roth
Peter Rusnák (architekt)

S
Michal Maximilián Scheer
Ferdinand Silberstein-Silvan
Oskar Singer
Alexander Skutecký
Artúr Szalatnai-Slatinský
Gustáv Stadruker
Ján Sturmayer
Štefan Svetko
Ján Svetlík (architekt)
Endre Szőnyi

Š
Milan Šavlík
Vojtěch Šebor
Klement Šilinger
Štefan Šlachta
Ján Šprlák-Uličný
Ján Štefanec
Eduard Šutek

T
Stanislav Talaš
Igor Teplan
Siegfried Theiss
Lubomír Titl
Juraj Tvarožek

U
Viktor Uhliarík
Ludovít Urban

V
Matúš Vallo
Vojtech Vilhan

W
Fridrich Weinwurm
Pavel Weisz
Franz Wimmer
Oskar Winkler

Z
Lubomír Závodný
Vitalij Zraževský

Ž

Máriuš Žitňanský

slovenskí architekti funkcionalistickí - pozri *P. Weisz*

slovenskí blahoslavení - pozri *slovenskí svätí*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Sloven%C5%A1t%C3%AD_blahoslaven%C3%AD

G

Pavel Peter Gojdič

M

Maur z Pětikostelí

Metoděj Dominik Trčka

S

Sára Salkaházi

V

Vasil' Hopko

Z

Zdenka Cecília Schelingová

slovenskí dizajnéri -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_dizajn%C3%A9ri

H

Karol Hološko

J

Helena Jurikovičová

K

Jozef Kabaň

slovenskí fotografi - pozri *K. Aufricht, I. Blühová, P. Breier, J. Cifra, L. Csáder, I. Grosmann, P. Hudec-Ahasver, T. Huszár, K. Kállay, M. Kern, V. Malík, M. Martinček, S. Pekár, S. Protopopof, F. Rajecký, A. Sládek, Š. Tamáš, J. Želibská*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_fotografi

A

František Abrahamovič

Ľudovít Absolon

Peter Áč

Henrik Alpár

Sarah Avni

B

Andrej Bán

Rastislav Bero

Ladislav Bielík

Irena Blühová

František Bojničan

Pavol Breier (1921)

Ján Bul'ovský

C

Jozef Cincík (fotograf)

D

Pavol Demeš

Yuri Dojč

F

Viktor Frešo

G

Bohumil Gallo

Jozef Gutkaiss

H

Ján Halaša

Elo Havetta

Dezider Hoffman

Tibor Honty

Tomáš Hulík

Tibor Huszár

K

Karol Kállay

Vladimír Kampf

Štefan Komorný

Eduard Nepomuk Kozič

Juraj Králik (výtvárník)

L

Alexander Lechnitzky

Oto Lechnitzky

M

Vojtech Majling

Viliam Malík

Martin Martinček

N

Peter Nagy

Dezider Németh

P

Andrej Palacko

Michaela Pašteková

Peter Flynn Nižňanský

Karol Plicka

Pavol Poljak

Sergej Protopopov

R

Lubomír Rapoš

S

Gita Skoumalová

Karol Skřípský

Anton Sládek

Pavol Socháň

Juraj Somolányi

Karol Straka

Alexander Strelinger

Mišo Suchý

Š

Zuzana Šulajová

V

Silvia Vaculíková

Bohumil Vančo

Yvonne Vavrová

Klaudius Viceník

slovenskí grafici - pozri *R. Almási, E. Antal, E. Bačík, L. Bránsky, M. Čechová, O. Dubay st., O. Dubay ml., R. Dúbravec, A. Eckert, L. Fulla, M. Gašpar, S. Greinerová, I. Horyna, V. Chmel, J. Ilečko, D. Kállly, A. Klimo, Š. M. Kraker, J. Krutek, F. Kudláč, M. Omarlík, K. Ondreička ml., O. Opršal, J. Oravec, M. Paštéta, A. E. Púček, M. Rudavská, I. Vychlopen, E. Zmeták, J. Želibská*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Sloven%C5%A1t%C3%AD_grafici

A

Gejza Angyal

B

Blažej Baláž

Albín Brunovský

Alexander Bugar

C

Rudolf Cigánik

Jozef Cincík (maliar)

Č

Marián Čunderlík

D

Orest Dubay

E

Milan Erazim

F

Rudolf Fabry

Jozef Fedora

Ľudovít Fulla

G

Mikuláš Galanda

Viera Gergeľová

H

Elo Havetta

Vlastimil Herold

Eduard Hájek

Ch

Viliam Chmel

J

Ján Janoška

Lýdia Jergušová-Vydarená

K

Dušan Kállay
Fedor Klimáček
Ivan Július Kovačevič

L

Milan Laluha
Ľubomír Longauer

M

Jan Maget
Oldrich Majda

O

Karol Ondreička (1944)

P

František Viktor Podolay
Miro Pogran

S

Koloman Sokol
Vojtech Stašík
Július Szabó

T

Ladislav Treskoň

V

Milan Vavro

slovenskí ilustrátori - pozri *E. Bačík, M. Benka, Ľ. Fulla, J. Ilečko, D. Kállay, A. Klimo, B. Kolčáková, F. Kudláč, M. Omarlík, K. Ondreička ml., A. E. Púček, I. Vychlopen, E. Zmeták, V. Žilinčanová*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_illustr%C3%A1tori

A

Edita Ambrušová

B

Ľudovít Bebjak
Martin Benka
Albín Brunovský
Alexander Bugar

C

Jozef Cesnak
Rudolf Cigánik
Č
Marián Čunderlík

D

Danglár
Pavol Demeš
Maja Dusíková

G

Mikuláš Galanda
Viera Gergeľová
Erik Groch

Ch
Viliam Chmel

K
Dušan Kállay
Katarína Kerekesová
Fedor Klimáček
Cyril Kutlík

L
Barbora Lichá

M
Oldrich Majda

O
Karol Ondreička (1898)
Karol Ondreička (1944)

P
Božena Plocháňová
Alžbeta Pokorná
Ivan Popovič

R
Vladimír Rimbala

S
Vojtech Stašík

Š
Petra Štefanková

T
Daniela Tarinová
Jozef Trubíni

V
Milan VavroEdmund Massányi

slovenskí karikaturisti - pozri *F. Kudláč*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_karikaturisti

B
František Bojničan

D
Danglár

F
Ján Fit'ma

K
Kazo Kanala
Viliam Kořínek
Viktor Kubal

P
Božena Plocháňová

Ivan Popovič

S

Shooty

Jozef Schek

Oliver Solga

V

Marián Vanek

Milan Vavro

Fedor Vico

slovenskí keramici - pozri *M. Balbavý, L. Jakubčík, M. Paštéta, M. Pekár, M. Rudavská*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:V%C3%BDrobcovia_keramiky

B

Ignác Bizmayer

K

Ferdiš Kostka

L

Heřman Landsfeld

slovenskí kresliari komiksov - pozri *komiks*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_kresliari_komiksov

P

Božena Plocháňová

S

Jozef Schek

slovenskí ľudia -

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Slov%C3%A1ci>

slovenskí ľudia podľa činnosti -

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Slov%C3%A1ci_podle_%C4%8Dinnosti

slovenskí maliari - pozri *S. Abel, K. Alexyová-Fígerová, J. Alexy, R. Almási, T. Andraškovič, E. Antal, E. Bačík, Július Balogh, Jozef Balogh, M. A. Bazovský, Z. Belušová-Rusková, M. Benka, E. Binder, L. Bránsky, J. Bubák, J. Collinásy, J. Czauczík, M. Čechová, L. Čemický, Z. Dallošová-Strapková, A. Djuračka, V. Dobišová, O. Dubay ml., R. Dúbravec, A. Eckert, Š. Enhoff, J. Fabini, F. Fegl, R. Fila, S. Filko, V. Forberger, K. Frech, L. Fulla, M. Gašpar, A. Glod, S. Greinerová, F. Guldán, F. Gyurkovits, E. Halász-Hradil, J. Hanula, V. Hložník, J. Horváth, V. Chmel, J. Ilečko, O. Ivan, J. Jakoby, A. Jasusch, A. Kajlich, N. Katona, P. J. Kern, J. B. Klemens, A. Klimo, B. Kolčáková, J. Kollár, J. Koller, V. Kompánek, J. Koreszka, Š. M. Kraker, J. G. Kramer, C. Krčmár, J. Krén, R. Krivoš, L. Križan, J. Krutek, F. Kudláč, E. Lehotský, R. Lukáč, G. Mallý, P. Matejka, L. Medňanský, J. Miklošík, F. Moczík, L. Moško, R. Moško, J. T. Mousson, L. Mrázová, J. Mudroch, E. Nevan, M. Omarlík, K. Ondreička, K. Ondreička ml., O. Opršal, J. Oravec, F. K. Papp, M. Paštéta, E. Paulovič, F. Pekár, E. Petrikovič, Š. Porubán, P. Potoček, A. E. Púček, E. Putra, P. Romaňák, J. Rombauer, M. Rudavská, V. Rutkay-Nedecký, J. Schubert, D. Skutecký, M. Slovák, K. Sokol, K. Spányik, M. Sučanský, E. Šimerová-Martinčeková, K. Špánik, J. Štetka, J. Šturdík, M. Šulánová, E. Tholt, M. Thomka Mitrovský, E. Trizuljaková, J. Tvrdoň, L. Varga, M. Velba, A. Veselý, I. Vychlopen, I. Vysočan, I. Weiner-Král, P. Weisz-Kubínčan, L. Záborský, L. Zelina, T. Zemplényi, G. Zierer, A. Zmeškalová, E. Zmeták, I. Žabota, Š. Žambor, J. Želibská, J. Želibský, V.*

Žilinčanová; spišskí maliari, piešťanská skupina, košická škola, Slovenský maliar z 2.polovice 15.storočia, Slovenský maliar zo 16.-17.storočia, Slovenský maliar z 1.tretiny 16.storočia, Slovenský ľudový maliar z konca 18.st., Slovenský ľudový maliar zo začiatku 18.st., Slovenský maliar a rezbár z 18.storočia, Slovenský maliar z 2.polovice 18.storočia, Slovenský maliar okolo polovice 18.st., Slovenský maliar zo začiatku 18.storočia, Slovenský maliar z polovice 18.storočia, Západoslovenský maliar z 2.polovice 18. Storočia, Slovenský maliar z 19.storočia, Slovenský maliar zo začiatku 19.storočia, Bratislavský maliar z 1. polovice 18.storočia

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_maliari

<http://www.obrazyfork.sk/produkty/marunak-peter> (prehľad mien a diel)

<http://www.degas.sk/umelec/berecz-ladislav> (prehľad mien a diel)

<http://www.webumenia.sk/autor/7572> (prehľad diel anonymných majstrov)

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.G_5898

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.O_1589

A

Janko Alexy
Edita Ambrušová
Gejza Angyal
Elvíra Antalová
Sarah Avni

B

Blažej Baláž
Mária Balážová
Zlatica Balažovjeh-Klincová
Stanislav Balko
Jozef Balogh
Andrej Barčík
Miroslav Bárdi
Imrich Barta
Konštantín Bauer
Miloš Alexander Bazovský
Ľudovít Bebjak
Štefan Belička
Elena Bellušová
Igor Benca
Martin Benka
Jakub Bogdani
Peter Michal Bohúň
Vít Bojňanský (umelec)
Andor Borúth
Miroslav Brooš
Albín Brunovský
Alexander Bugar
Rudolf Bunček
Alexander Buzna

C

Dezider Castiglione
Jozef Cesnak
Rudolf Cigánik
Jozef Cincík (maliar)

Č

Pavel Čáni
Ladislav Čech
Ľudovít Čech
Jarmila Čihánková

Marián Čunderlík

D

Danglár

Eugen Dodek

Orest Dubay (1919)

Orest Dubay (1954)

Ruth Dubayová

Marcel Dúbravec

Maja Dusíková

Anton Dvornický

E

Alexander Eckerdt

Eduard Antal

F

Matej Fabrici

Jozef Fedora

Ľubomír Ferko

Mikuláš Fischer

Ľudovít Fulla

G

Mikuláš Galanda

Tibor Gáll

Mária Gallíková

Ján Gálus

Martin Gartner

Ľubomír Goč

Ladislav Guderna

Martin Guderna

Redaktor: Ján Guráň

Edmund Gwerk

H

Samuel Gottlieb Hanrich

Jozef Hanula

Ferdinand Hložník

Vincent Hložník

Eva Hnatová

Anton Hollý

Viliam Hornáček

Leopold Horowitz

Ch

Zuzana Chalupová

Viliam Chmel

J

Július Jakoby

Ján Janoška

Anton Jasusch

Július Jonáš

Mikuláš Jordán

K

Vladimír Kadera

Rudolf Kárpáty

Jozef Vojtech Kasanický

Peter Július Kern
Jakub Khien
Jozef Božetech Klemens
Bohdana Klemensová
Fedor Klimáček
Mikuláš Klimčák
Florián Klimkovič
Alojz Klimo
Rudolf Kloska
Jaroslav Kníl
Ignác Kolčák
Vladimír Kompánek
Konštantín Kővári-Kačmarik
Ján Kostra
Rudolf Krivoš
Miroslav Kudzia
Ján Kupecký
Cyril Kutlík
Herman Kvasnica

L

Ľudmila Lakomá-Krausová
Milan Laluha
Ľudo Lehen
Eugen Lehotský
Samuel Letač
Karol Ľudovít Libai
Rudolf Likavčan
Ľubomír Longauer
Mikuláš Lovacký
Viliam Loviška
Milan Lukáč

M

Oldrich Majda
Cyprián Majerník
Jozef Majkut
Emil Makovický (maliar)
Beňo Malec
Gustáv Mallý
Edmund Massányi
Ján Matejko
Ladislav Medňanský
Mária Medvecká
Adolf Medzihradský
Vojtech Mensatoris
Jozef Miklóši
Mikuláš z Levoče
Dezider Milly
Bohumír Gottfried Mind
Milan Thomka Mitrovský
Jozef Teodor Mousson
Dušan Mravec
Ján Mráz (maliar)
Ján Mudroch
Jozef Murgaš

O

Karol Ondreička (1898)
Karol Ondreička (1944)

Šimon Organista
Vladimír Ossif

P

Ján Paľo
Zoltán Palugyay
Milan Paštéka
Ivan Pavle
Ivan Pavlisko
Štefan Petic
František Viktor Podolay
Štefan Polkoráb
Vladimír Popovič
Július Považan
Jozef Práznovský

R

Rudolf Rabatin
Viliam Ruttkay-Nedecký

S

Ervín Semian
Karola Skutecká-Karvašová
Dominik Skutecký
Koloman Sokol
Dezider Spíro
Stanislav Filko
Vojtech Stašík
Andrej Stollmann
Anton Sučka
Július Szabó
Adam Szentpétery
Pavol Szinyei Merse

Š

Ester Šimerová-Martinčeková
Peter Šolto
Ernest Špitz
Ľudovít Štompach
Magdaléna Štompachová
Konrád Švestka

T

Karol Augustus Tibély
Ladislav Treskoň
Emanuel Trnka
Miloslav Turzák

U

Utká

V

Ľudovít Varga
Alica Vojčiková-Gabzdilová
Jaroslav Votruba

W

Imro Weiner-Kráľ
Arnold Peter Weisz-Kubínčan

Z

Ladislav Záborský
Ernest Zmeták

slovenskí medailéri - pozri *J. Kulich, L. Snopek, F. Štefunko, L. Sulík, V. Hložník*

Anton Hám
Ján Kulich,
Ladislav Snopek,
František Štefunko

slovenskí návrhári - pozri *K. Ondreička ml.*

slovenskí reštaurátori - pozri *Š. Enhoff, J. Fabini, O. Ivan, J. Krutek, F. K. Papp, E. Petrikovič*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_re%C5%A1taur%C3%A1tori

F

Dorota Filová

H

Milan Hnat

K

Peter Július Kern

L

Koloman Lux

M

Edmund Massányi

Š

Ľudovít Štompach
Magdaléna Štompachová

slovenskí rezbári - pozri *Slovenský rezbár, Spišský rezbár*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_rezb%C3%A1ri

A

Anton Anderle

B

Martin Barger

F

Leopold Forter

G

Jozef Gregás
Eduard Gregor

K

Jozef Kemko

M

Ondrej Madoš
Majster Pavol z Levoče

P

Jozef Pekara
Ján Procner

R
Štefan Rakyta

slovenskí rytci - pozri *S. Zeller*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Slovak_engravers

H
Anton Hám

slovenskí scénografi - pozri *E. Paulovič, J. Bubák, E. Šimerová-Martinčeková, V. Žilinčanová*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_sc%C3%A9nografi

C
Anna Cigánová
Jozef Ciller (1942)
Jozef Cincík (maliar)
Č
Milan Čorba

D
Anton Duša
Jana Pogorielová-Dušová

G
Alexandra Grusková

J
Peter Janků

K
Boris Kudlička

T
Emanuel Trnka

V
Aleš Votava
Ladislav Vychodil

slovenskí sochári - pozri *M. Balbavý ml., F. Fegl, J. B. Klemens, V. Kompánek, R. Kühmayer, M. Omarlík, L. L. Pollák, M. Rudavská, L. Sulík, A. Trizuljak, V. Vavro*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_soch%C3%A1ri

B
Martin Barger
Július Bártfay
Tibor Bártfay
Mária Bartussová
Elena Bellušová
Štefan Belohradský
Ladislav Berák
Vít Bojňanský (umelec)
Rudolf Bunček

C

Rudolf Cigánik
Jozef Cincík (maliar)
Otto Csicsátka

D

Marian Drugda

F

Leopold Forter

G

František Gibala

H

Vladimír Havrilla
Marián Huba

J

Jozef Jankovič
Marianna Jánošíková-Machalová
Jozef Brezany

K

Jozef Božetech Klemens
Vladimír Kompánek
Ján Koniarek
Jozef Kostka
Ján Kulich

L

František Lahola
Ľudo Lehen
Viliam Loviška
Milan Lukáč

M

Oldrich Majda
Ladislav Majerský
Koloman Makovíny
Olena Mandičová
Ján Mathé
Vojtech Matušinec
Juraj Meliš
Frico Motoška
Viktor Mydlo

P

Mikuláš Palko
František Patočka
Marián Polonský
Jozef Pospíšil
Rudolf Pribiš

R

Arpád Račko
Vojtech Remeň
Juraj Rusňák

S

Juraj Sapara
Štefan Schwartz
Ladislav Snopek

Š
Fraňo Štefunko
Konrád Švestka

T
Viktor Oskar Tilgner
Valerián Trabalka
Alexander Trizuljak

U
Rudolf Uher
Uttner

slovenskí sochári 20.st. - pozri *M. Lettrich, M. Omarlík*
slovenskí svätí a blahoslavení -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_sv%C3%A4tci_a_blahoslaven%C3%AD

A
Alžbeta Uhorská (svätica)

B
Benedikt pustovník na Skalke
Bystrík (svätec)

C
Svätý Cyril

G
Pavol Peter Gojdič
Gorazd (Nitra)
Melichar Grodecki

H
Vasiľ Hopko

K
Svätí košickí mučeníci
Konštantín Filozof
Marek Križin

M
Maurus (Nitra)
Melichar Grodecký
Metod (svätec)
Mojsej Uhrín
Mojžiš Uherský

P
Štefan Pongráč

R
Rostislav

S

Sára Salkaháziová
Zdenka Schelingová
Marek Križin
Svorad (svätec)

T
Metod Dominik Trčka

V
Svätý Vojtech

slovenskí typografi - pozri *I. Horyna*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Slovak_typographers
http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Sloven%C5%A1t%C3%AD_typografov%C3%A9
http://it.wikipedia.org/wiki/Categoria:Tipografi_slovacchi

slovenskí umelci - pozri *J. Želibská*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_umelci

slovenskí umelci sklári - pozri *M. Balbavý ml.*

slovenskí umelci textilní - pozri *B. Kolčáková, E. Krause, E. Trizuljaková, I. Vychlopen*

slovenskí výtvarníci - pozri *M. Benka, D. Kállay*

https://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_v%C3%BDtvarn%C3%ADci

A
Sarah Avni

B
Blažej Baláž
Mária Balážová
Tatjana Balkovicová
Peter Bartoš (maliar)
Jonáš Bubenka

C
Rudolf Cigánik
Anna Cigánová

Č
Oskár Čepan

D
Redaktor:Eulalia/pieskovisko
Milan Dobeš
Marian Drugda
Róbert Dúbravec

F
Jana Farmanová
Lea Fekete

G
Erik Groch

H
Jaroslava Havettová

Milan Hnat
Elena Holéczyová
Juraj Hradský
Žigmund Hubáček

J
Dušan Jarina
Lýdia Jergušová-Vydarená
Helena Jurikovičová

K
Dušan Kállay
Peter Kalmus
Katarína Kerekesová
Michal Kern
Bohdana Klemensová
Tamara Klimová
Július Koller
Monika Kompaníková
Ferdiš Kostka
Patrik Kovačovský
Viera Kraicová
Juraj Králik (výtvarník)
Vlado Krausz
Viktor Kubal

L
Ladislav Čarný
Barbora Lichá

M
Peter Matejka
Peter Igor Meluzín
Anastázia Miertušová
Viktor Miškovský
Alex Mlynárčik
Lea Mrázová
Michal Murin

O
Marek Ormandík

P
Daniel Pastirčák
Redaktor: Peter Meluzin/pieskovisko
Alžbeta Pokorná
Ivan Polonský
Ivan Popovič
Vladimír Popovič

R
Ľubomír Rapoš
Lukáš Richter
Nóra Ružičková

S
Jozef Schek
Juraj Pohronec-Slepčiansky
Veronika Sramaty
Adam Szentpétery

Š

Petra Štefanková
Ivan Štubňa

T

Irena Tonkovičová
Mária Eva Trajterová
Roman Turcel

U

Miloš Urbásek

V

Ludmila Várossová
Alica Vojčíková-Gabzdilová
Marko Vrzgula

W

Pavel Wavrek

slovenskí zlatníci -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Slovensk%C3%AD_zlatn%C3%ADci

A

Michael Allert

B

Gregorius Belletnecký

F

Michal Fabriczyus
Martin Feistel

G

Jozef Gross

K

Pavol Kolbani
Andrej Kolbány

L

Krištof Lehher
Samuel Libai

M

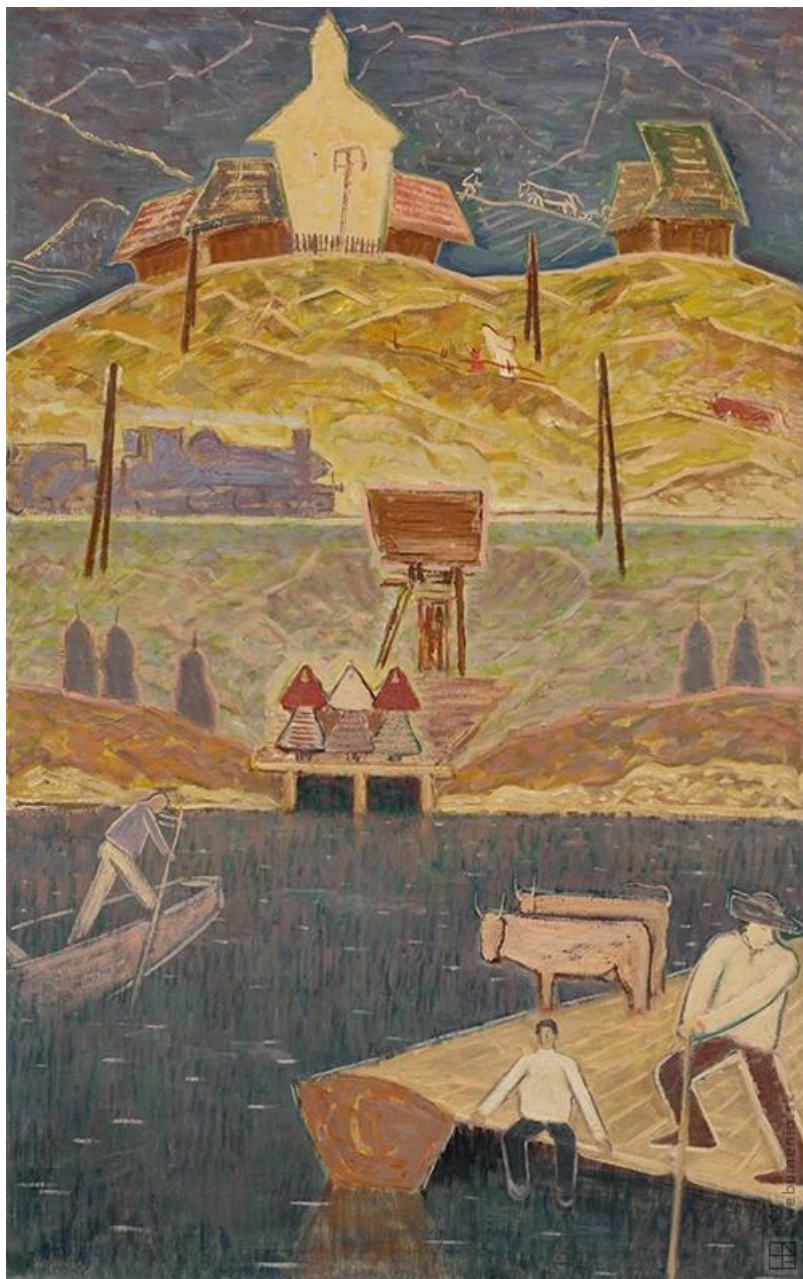
Markin

R

Johan Ramszler

Slovensko, Slováci - 1.pozri *bošácka skupina, chotínska skupina, bukovohorská kultúra, Chlopice-Veselé kultúra, strednodunajská mohylová kultúra, kalenderberská kultúra, koštianska kultúra, kuštanovická skupina, kyjatická kultúra, potiská kultúra, púchovská kultúra; bradatica; chryzokol, guľa kamenná; betlehem; betlehem z Rajeckej Lesnej/Slovenský betlehem (www); bratřici; Jánošík; habáni, horal; bunkoš, fujara, črpák, fľaše trpezlivosti; kúria; Panna Mária Sedembolestná; Nitriansky evanjeliár; kamaduli; tzv. kamadulská slovenčina; kaštieľ; kríž apoštolský; abstraktné umenie; calta; tajchy; Paracelsus, Nestor (www), drotár, bača, salaš, drevenica, koliba, kopanice, lazy; Slovenské národné povstanie*

2. *Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Banská Štiavnica (hrad), Bernolákovo, Besná, Blatnický hrad, Bobrova dolina, Borinka, Branč, Bratislava, Bratislavský hrad, Bytča, Čáčov, Čeklís, Červené skaly, Červený Kameň, Čičmany, Čingov, Demänovská dolina, Demänovské jaskyne, Detva, Devín, Dreveník, Dunaj, Dunajec, Filákov, Gemer, Hačava, Heľpa, Hlboča, Hľuboča (dolina), hrad Likava, Hrádok (okres Nové Mesto nad Váhom), Hričov, Hron, Choč, Jasenová, Kežmarok, Komárno, Kopčany, Košice, Kremnica, Kriváň, Kubín, Kysuce, Laborec, Lednica (obec, hrad), Leopoldov, Leštiny, Levice, Levoča, Liptov, Liptovský Mikuláš, Ľubovniansky hrad, Ľučenec, Ľužianky, Ľužná, Malá Fatra, Malatiná, Manín, Martin, Maša, Mičiná, Modrý Kameň (zámok), Moravany nad Váhom, Nitra (mesto), Nitra (riečka) Nízke Tatry, Nové Zámky, Orava, Oravský hrad, Oravský Podzámok, Pajštún (hrad), Petrová dolina, Piešťany, Plavecké Podhradie, Plavecký hrad, Ploská (vo Veľkej Fatre), Ploštín, Poprad (riečka), Považie, Považská Bystrica, Prosiecka dolina, Radošina, Revúca, Rohačka (vrch), Rozsutec, Rožňava, Ružín (obec), Ružomberok, Sered', Skalica, Skalka na Orave, Sklabiňa, Slanecký hrad, Sliač, Smolenice, Smolenice (hrad, zámok), Sološnica, Spiš, Spišský hrad, Stará Veľká, Stráne pod Tatrami, Strážky, Starhrad/Starý hrad Strečno, Strečno, Strečno (hrad), Súľovské skaly, Svätá Mara, Svätý Jur, Svederník, Šintava, Široká, Špania dolina, Štiavnické vrchy, Štúrovo, Tatry, Telgárt, Tematín, Trnava, Trenčín, Trniny, Turany, Turiec, Uh, Váh, Važec, Veličná, Veľká Lomnica, Veľká Stožka, Veľký Chotč, Vihorlat (vrch), Vranov, Vysoké Tatry, Vyšná Boca, Záturčie, Zázrivá, Zázrivá-Kozinská, Zemplín, Zobor pri Nitre, Zuberec, Ždiar, Ždiarska dolina, Žilina, Žitný ostrov*

M. A. Bazovský: Slovensko (1936-1937)